

Dosarul nr. 2r-258/2022
2-21014515-01-2r-16052022

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central (I. Dadu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, O. Cojocar, M. Anton)

DECIZIE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Agenția „Moldsilva”,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Merzâncu Valeriu împotriva Î.S. „Întreprinderea pentru Silvicultură „Hîncești – Silva” și Agenția „Moldsilva”, intervenient accesoriu Ion Candu, cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcția anterior deținută,
împotriva încheierii din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 01 februarie 2021, Merzâncu Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Î.S. Întreprinderea Pentru Silvicultură „Hîncești-Silva” și Agenția „Moldsilva”, prin care a solicitat anularea Acordului modificatoriu la contractul individual de muncă nr. 62/1 din 02 noiembrie 2020 semnat între Agenția „Moldsilva” și Merzâncu Valeriu, anularea ordinului nr. 78 din 28 decembrie 2020 „Cu privire la rechemarea din concediu a dlui Valeriu Merzâncu” emis de către Agenția „Moldsilva” ca fiind ilegal și neîntemeiat, a constata ca fiind ilegală rechemarea din concediul ordinar anual a salariatului Merzâncu Valeriu, a constata ca fiind ilegală și neîntemeiată aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de concediere stabilită prin ordinul nr. 8-p din 18 ianuarie 2021 „Cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare angajaților din cadrul Î.S. Întreprinderii pentru Silvicultură „Hîncești-Silva” emis de către Agenția „Moldsilva” în partea ce îl vizează pe salariatul Merzâncu Valeriu, anularea ordinului nr. 8-p din 18 ianuarie 2021 „Cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare angajaților din cadrul Î.S. Întreprinderii pentru Silvicultură „Hîncești-Silva” emis de către Agenția „Moldsilva” în partea ce îl vizează pe salariatul Merzâncu Valeriu ca fiind ilegal și neîntemeiat și pct. 2 ca fiind ilegal și neîntemeiat, a constata ca nelegitimă eliberarea din serviciu a lui Merzâncu Valeriu și a-l restabili la locul de muncă pe Merzâncu Valeriu în funcția deținută la momentul eliberării – șef al ocolului silvic Bujor.

Prin hotărârea din 02 noiembrie 2021 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a declarat nul acordul modificatoriu la contractul individual de muncă nr. 62/1 din 02.11.2020 semnat între Agenția „Moldsilva” și MERZÂNCU VALERIU.

S-a declarat nul ordinul nr. 78 din 28.12.2020 „Cu privire la rechemarea din concediu a dlui Valeriu Merzîncu ” emis de către Agenția „Moldsilva”.

S-a declarat nul ordinul nr. 8-p din 18.01.2021 „Cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare angajaților din cadrul Î.S. Întreprinderii pentru Silvicultură „Hîncești-Silva” emis de către Agenția ”Moldsilva” în partea pct.2 ce îl vizează pe salariatul Valeriu Merzâncu.

S-a restabilit Merzâncu Valeriu la muncă în funcția anterior deținută – șef al ocolului silvic Bujor din cadrul Î.S. „Întreprinderea pentru Silvicultură „Hîncești – Silva”.

S-a încasat de la Agenția „Moldsilva” în beneficiul lui Valeriu Merzâncu, cheltuielile de judecată, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

În conformitate cu prevederile art. 256 alin. (2) din Codul de procedură civilă și conform pct. 67 din hotărârea Curții Constituționale nr. 39 din 14.10.2017 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 15 alin. (2) lit. d) și 38 alin. (4) lit. f) din Codul de executare, prezenta hotărâre în partea restabilirii în funcția anterior deținută, urmează a fi executată imediat, la expirarea termenului de 15 zile din data pronunțării hotărârii.

În rest, acțiunea civilă în partea cererii privind pretențiile solicitate de la pârâtul Î.S. „Întreprinderea pentru Silvicultură „Hîncești – Silva”, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 21 ianuarie 2022, Agenția „Moldsilva” a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Hâncești, sediul Central din 02 noiembrie 2021, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea admisă, cu emiterea unei hotărâri noi privind respingerea acțiunii.

Prin încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de Agenția „Moldsilva” ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 03 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Agenția „Moldsilva” a depus recurs împotriva încheierii din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate cu adoptarea unei decizii privind repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea cauzei în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În motivarea recursului a invocat că, a fost admisă o omisiune rezultată din factorul omenesc or, Erimei Anna este unica reprezentantă din Direcția juridică, din cadrul Agenției „Moldsilva”, care apără interesele Agenției în cadrul instanțelor de judecată. Astfel, în luna decembrie 2021 - ianuarie 2022, a asigurat prezența în cadrul a 32 de ședințe de judecată, a pregătit materialele pe cauzele respective, pe lângă acestea a elaborat acte administrative și a dat răspunsuri la scrisorile de intrare care au fost redirecționate Direcției.

În acest sens, a menționat că, de către persoana care a participat la examinarea cauzei civile date, a fost scrisă o explicație în adresa conducerii Agenției „Moldsilva”, înregistrată la data de 28.04.2022, în urma căruia acțiunile Annei Erimei urmează a fi examinate în cadrul Comisiei de disciplină.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs constată că potrivit materialelor cauzei copia încheierii din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa recurentului prin intermediul poștei electronice la 20 aprilie 2022 (f.d. 231). Astfel, recursul declarat de către Agenția „Moldsilva” la 03 mai 2022, este în termen.

La 16 mai 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 2, vol. II). Însă până în prezent intimații nu și-au valorificat dreptul de a depune referință.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

Potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că, la 02 noiembrie 2021, Judecătoria Hîncești, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 21 ianuarie 2022, Agenția „Moldsilva” a contestat cu apel hotărârea din 02 noiembrie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea admisă, cu emiterea unei hotărâri noi privind respingerea acțiunii.

Ca urmare, prin încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de Agenția „Moldsilva” ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept menționate mai sus și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră corectă soluția instanței de apel de restituire a apelului, deoarece cererea de apel a fost depusă de către Agenția „Moldsilva”, peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Hîncești, sediul Centru a fost pronunțat la 02 noiembrie 2021, iar cererea de apel a fost depusă de abia la 21 ianuarie 2022, peste termenul legal.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Însă la caz, apelantul/recurentul nu a solicitat repunerea în termen și nici nu a prezentat probe în acest sens.

Colegiul constată că, în acest context, nu pot constitui motiv întemeiat de omitere a termenului de declarare a apelului afirmațiile recurentului precum că, a omis termenul de declarare a apelului din motive întemeiate și anume faptul că în secția juridică activează un singur angajat.

Or, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă prevede termenul de 30 de zile de contestare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data recepționării actului judecătoresc.

Prin urmare, la caz, termenul de declarare a apelului de 30 zile a început să curgă din ziua imediat următoare zilei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate.

Astfel, cererea de apel împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, înaintată la 21 ianuarie 2022, corect a fost declarată de către instanța ierarhic inferioară, ca fiind depusă cu omiterea termenului contestare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, termenul de îndeplinire a unui act de procedură poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea îndeplinirii actului în termen.

La caz, apelantul/recurentul nu a solicitat repunerea în termen.

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Agenția „Moldsilva”.

Se menține încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Merzâncu Valeriu împotriva Î.S. „Întreprinderea pentru Silvicultură „Hîncești – Silva” și Agenția „Moldsilva”, intervenient accesoriu Ion Candu, cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcția anterior deținută.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh